

Til Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD)

Oslo, 06.03.2015

FORENKLING AV UTMARKSFORVALTINGEN - HØRINGSUTTALELSE

Vi viser til brev av 15.12.2014 angående høring av faggrupperapport «Forenkling av utmarksforvaltningen». Vi beklager at denne uttalelsen kommer litt sent, men vi viser i den forbindelse til e-post til saksbehandler angående dette.

Norsk Friluftsliv representerer de 15 største friluftslivsorganisasjonene i Norge med til sammen rundt 725.000 medlemskap. En av hovedoppgavene til Norsk Friluftsliv er å ivareta allemannsretten og det enkle og naturvennlige friluftslivets vilkår i Norge, herunder naturgrunnet for å drive friluftsliv og tilrettelegging for aktivitet. Norsk Friluftsliv er derfor opptatt av hvordan vi forvalter utmarka, som er selve grunnlaget for friluftslivet.

Vi har her ingen muligheter til å gå detaljert inn i rapporten, men vil trekke fram noen ting vi mener er prinsipielt viktige.

Medvirkning

I rapporten er det lagt vekt på demokrati og medvirkning i utmarksforvaltningen. En grunnleggende forutsetning for dette skal kunne skje i praksis er blant annet at det settes av nok tid til involvering. Dette synes det stadig mot, både fra sentrale, regionale og lokale myndigheters side. KMD, som nylig ga ut en veileder om medvirkning i planlegging, bør her gå foran med et godt eksempel.

Natur- og friluftslivsorganisasjonene er dessverre ofte dårlig organisert på kommunalt nivå. Det som kjennetegner frivillige natur- og friluftslivsorganisasjoner er at arbeidet gjøres av frivillige på fritiden. Det må derfor settes krav til aktuelle myndigheter om at det legges opp til gode prosesser som gir reelle muligheter til medvirkning. Det innebærer blant annet at det settes av nok tid og at ting foregår på tidspunkter der frivillige har muligheter til å delta.

Som et viktig tiltak for medvirkning mener Norsk Friluftsliv at kommunene bør bidra til å legge til rette for etableringen av lokal Forum for natur og friluftsliv (FNF). Dette kan gjøres ved at kommunene i samarbeide med natur- og friluftslivsorganisasjonene etablerer egnede møteplasser der aktuelle saker tas opp og diskuteres.

Forenkling

Forvaltningen av norsk utmark er komplisert og vanskelig å få oversikten over for den som ikke er inne i systemet. Norsk Friluftsliv mener derfor det er gode grunner til å forenkle utmarksforvaltningen. Vi er imidlertid redd for at forenkling i denne sammenhengen betyr reelt sett dårligere forvaltning. Dette må ikke skje, og vi kan ikke støtte tiltak som fører til en slik utvikling.

Kompetanse

I rapporten legges det opp til at kommunene skal få flere og større oppgaver innen utmarksforvaltningen. Dette forutsetter at kommunene har reell kompetanse og nok ressurser til å håndtere dette. Erfaringsmessig er dette kompetanse som blir nedprioritert i en anstrengt kommuneøkonomi.

Norsk Friluftsliv mener derfor at hvis kommunene skal få flere og større oppgaver må det sette krav til reell kompetanse, samtidig som kommunene må få tilstrekkelige ressurser til å gjøre en faglig kompetent jobb.

Norsk Friluftsliv mener utvalgets forslag til tiltak under dette punktet gode, men ikke tilstrekkelige.

Kunnskapsgrunlaget

Det er et uttalt mål å drive en kunnskapsbasert forvaltning, også av norsk natur. Dette forutsetter at vi har nok kunnskap til å ta de riktige beslutningene.

Natur- og friluftslivsorganisasjonene har over lengre tid påpekt at vi har for lite kunnskap om norsk natur til å ha en kunnskapsbasert forvaltning. Dette fører i mange tilfeller til unødvendige konflikter på grunn av at kunnskapen om natur og friluftsliv kommer sent inn i planleggingsprosessen.

Norsk Friluftsliv støtter derfor utvalgets forslag om at en nasjonal karlegging av naturverdier og naturmangfold må fullføres. Det er viktig at denne kartleggingen gjennomføres raskt og med en sånn kvalitet at den bidrar til en kunnskapsbasert forvaltning. I den forbindelse er det også viktig at vi får gjennomført en nasjonal karlegging og verdisetting av friluftslivsområder.

Miljødirektoratet har anslått at en grovkarlegging av Norges natur vil koste om lag 500 millioner. Vi mener dette vil være et særdeles billig tiltak med tanke på hvor mange milliarder som brukes på utbygging i Norge hvert år.

Helhetlig politikk og planlegging

Det er et generelt problem at offentlig forvaltningen er sektorbasert. Dette gjelder også utmarksforvaltningen. Norsk Friluftsliv er derfor enige i at det er behov for å se på dette og støtter utvalgets forslag til tiltak for en mer helhetlig forvaltning. Vi er imidlertid ikke entydig sikker på at dette ansvaret bør ligge i KMD. Vi forutsetter at bærekraftig forvaltning av utmarka må være utgangspunktet for en slik samordning og at dette må skje i nært samarbeid med KLD.

Lovutvalg

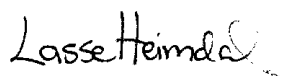
Faggruppen foreslår å oppnevne et lovutvalg som skal foreta en grunnleggende gjennomgang utmarkslovgivningen. Norsk Friluftsliv mener i utgangspunktet at det er et godt forslag. Utvalgets mandat og sammensetning vil imidlertid være svært viktig or et godt resultat. Vi forutsetter at natur- og friluftslivsinteressene vil bli godt representert i et slikt utvalg.

Avslutning

Norsk Friluftsliv er, som vi skriver ovenfor, positiv til forenkling av utmarksforvaltningen, forutsatt at dette ikke fører til reelt sett dårligere forvaltning av norsk natur.

Ut over våre kommentarer viser vi blant annet til Norges Jeger- og Fiskerforbunds uttalelse i saken. De har gått nærmere i detaljer på en rekke områder som har betydning for natur og friluftsliv.

Vennlig hilsen
Norsk Friluftsliv

Lasse Heimdal
generalsekretær

Hans Erik Lerkelund
rådgiver